

მათრასი

იუმორისტ. ჟურნალი

გამოდის ყოველ-კვირულად. მასალები გამოიგზავნება ამ ადრესით: Тифлисъ. Типографія Шрома, Теофилу Болквадзе

სულში ხარ დაბარებულიო, ფლანი კაცის გაბრია-
ბრუებისთვისაო. ვკითხე არშაკას თუ, ბიჭო, ეს გა-

1235

სალამი მუშტისაგან.

(„მათრასის“ კორესპონდენტის).

ტიგრანა ტერ-ტრაბახიანიცი.

„ბოხოხლუსტი“ *)

(ვუძღვნი ნ. გოტირიძეს)

ვა! ის რა ოინი მამიეიდა კაცო, რომ მამაგონ-
დება შიშისაგან პარალიზი მამდის რადა! შარშან ამ
დროს, ერთიც ვნახოთ, მამდის „პოვესტკა“, თუ

*) ამ პიესის გმირს ტიგრანას ასამართლებდნენ ღმერ-
თის ცუდათ მოხსენიებისათვის, ანუ რუსულად რომ ვსთქვათ,
обвиняли въ богохульствѣ. სიტყვა „ბოხოხლუსტი“
ტიგრანამ გაიგო როგორც „ბოხოხლუსტი“ და ამ რიგათ
დაიბადა გაუგებრობა ტიგრანასა და მოსამართლეს შორის.
სწორედ ამ გაუგებრობაზედა აშენებული ეს სცენა.

ავტორი.

ბრიაბრუება რადა ჯანდაბა არის-მეთქი! არშაკა მე-
უბნება: „ვა, ნეუფელი არ გესმის! აბიდა გიკმეგია
ვილაცისთვის და უჩივილიაო. ალბათ ერთი გორო-
დოვის მოსთელავდი სადმე ბნელ ქუჩაშიო, ან არა
და ვინმე ჩინოვნიკს ჩააფარებდი შლაპკაშიო“. ვი-
ფიქრე, ვიფიქრე, მაგრამ ვერაფერი ვერ მოვიფიქრე.

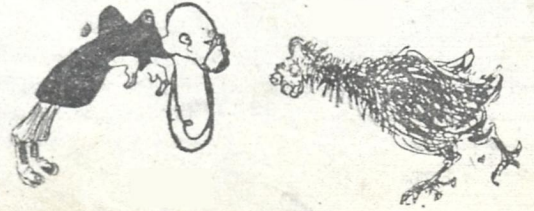
მოაწია სროკმა, გათენდა დილა, დავიბანე ხელ-
პირი, ვახსენე წმინდა სურფ-გეურქის მადლი, გამო-
ვისახე პიჯვარი და წაველი სულში. შავალე კარები
თუ არა, სუღია კითხულობს: „ტიგრან პეტრუზიჩ
ტერ-ტრაბახიანიცი პაჟალიტე სუღაო“. მტკ მიველი
და დავდექი სუღიის წინ. იქვე ჩემს გვერდით ერთი
პატარა ლილიბუტი კაცი დგას. ისე გაფხორალა.

თითქოს მამალი ინდაურიაო. ცხვირი დამწკი სედ-
ლოს მიუგავს და სახე კოლოტივით გასიებული
აქვს ბევრი ოტკის ყლაპით. ერთი სიტყვით, ისეთი
მიიმუნი ვინმეა, რომ ორშაბათს სიფთაზე ნახოს
კაცმა, ისე დანახება, რომ იმ კვირია ხეირს ვე-
ლარა ჰნახავს. სულია მეებნება: „ვას ობენიანტ „ბო-
ხოხოლუსტია“. ვა, გავშეშდი კაცი, ვერაფერი ვერ
გავიგე, თუ რა მითხრა სულიამ. კაცო, რუსული
წყალივით ვიცი რაღა! აი ჩვენი ფენიკი, ვანკა რუ-
სი, არაყში რომ დაიხრჩო და დავმარხეთ, იმის საფ-
ლაზე რუსული რეჩი მე არა ვსთქვი! რა იქა და
რა სხვაგან. რაც უნდა ტრუდნი სიტყვა იყოს, მა-
ინც გავიგებ, მაგრამ ეს სიტყვა „ბოხოხოლუსტი“
ვერ გავიგე. სრულებით იმის ზნაჩენას ვერ მივხვდი.
ვიფიქრე, ტვინს ძალა დავატანე და ბოლოს მოვი-
გონე. ალბათ, აი ამას წინათ ჰავეტიქას ტრახტირ-
ში, რომ ხლუსტსა ვთამაშობდით და გარადოვმა
დავგიქირა, იმისი საქმე თუ არის მეთქი. ვეებნები:
გოსპოდინ სულია, ახლა თქვენცა გჯერათ?! არა,
ხლუსტი რა ჩემი საქმეა! ხანდახან მეფურნესთან
კონჩინას თუ ვითამაშებ, ისიც არტალაზე, ან ხაშ-
ზე, თორემ აბა ვინ მე და ვინ ხლუსტი მეთქი. გა-
ნა მე მაგისტანა სიბრიყვეს ჩავიდენ მეთქი! პრაეო-
ჩიკი მეებნება: „არა, ძმაო, შენ ვერ გავიგე; ხლუ-
სტი კი არა „ბოხოხოლუსტია“, ესე იგი ღვთის
უარის ყოფაო, ღმერთი ცუდათ მოგისხენებიაო“.
ვაა, ამ სიტყვაზე სულ გავშრი კაცი. ვიცი რაღა,
რომ ეს ძალიან ფინთი სტატია არის. ვეებნები:
რომელი ღმერთი, რა ღმერთი! არა, რომელი ანარ-
ხისტი მე მნახეთ, რომ ღმერთი ცუდათ ვახსენო
მეთქი. გოსპოდინ სულია, ია კაჟდი ნიდელი ცერკვი
ხოდნი, სეფისკვერ ბერიომ, კაკ ფურგუნწკი დიშ-
ლა, ტაკოი სვეჩკი სტავლუ კაჟდი იკონუ და ნეუ-
ჟელი ია ბოლა რუგალ, რაზე ვი ვერიტი?! სულიამ
ხელი მიიშვირა იმ პატარა კაცისკენ, ჩემს გვერდით
რომ იდგა და მითხრა: აღინ სლოვომ ეტა გოსპო-
დინ ჟალუიცა, შტო ვი რუგალ ევო ბოლაო“. ვა,
მე გამეცინა, რომ სულიამ ის ჩემი ტარაკანი მომ-
ჩივანი მიჩვენა. მე მეგონა ერთი დიდი ვინმე მიჩი-
ვის მეთქი. ვეებნები: გოსპოდინ სულია, რაზე ეტა
ლილიპუტ გოსპოდინ?! ესლი ტაკოი ლიაგუშკა
გოსპოდინ, ზნაჩიტ ია ვაშა ბლოგოროდია მეთქი,
რაზე ტაკოი გოსპოდინ ბოლა იმეიტ! ევო ბოლა
ესეგდა მოჟნა რუგატ. ია დუმილ, შტო პრავდა
ბოლშოი დელა მეთქი. თან ამას ვლაპარაკობ და
თან ისეთი ჯავრი მამივიდა, რომ ველარ მოვითმი-
ნე, მინდოდა ამედრასტებინა და ისე დამეზილა, რო-
გორც პასკის ცუში, მაგრამ იმისთანა დამიყვირა
სულიამ, იმისთანა, რომ კინალამ შიშით ზავეშანია
გავაკეთე. მერე აილო ქალაღლი და დაიწყო წერა.
სწერდა მაგრამ სულ დორბლემსა ჰყრიდა ჯავრისა-

გან. სულ ხუთ მინუტში პასტავლენია გააკეთა და
წამიკითხა: „ზა ოსკობლენია გოსპოდინა ვოდკო-
ვა ვხალი ზასედანია სულიაო ი ნა „ბოხოხოლუსტია“
პრისუედაიცა ტიგრანუ პეტრუხიჩუ ტერ-ტრაბახიან-
ცუ ოდინ გოდ ტურმაო“. ვეებნები: გოსპოდინ ეტა
კაკოი ზაკონ, ზა კაკოი ნიბუდ ხლუსტ ოდინ გოდ
ტურმა?! ესლი ია იგრალ ეშო ნიჩავო, ნო ია კრო-
მი კონჩინი ნიჩავო ნი ზნაიუ. დავოლნა დავარიტო,
ერთი ისეთი დაიყვირა სულიამ, რომ გევონებოდა
ამერიკანწკი პარაოზის ტრუბააო?! დაუძახა პრისთავს
და უთხრა: „ვაზმიტი ევო ტურმაო“. ვა, ხალხნო,
ამისთანა ცეცხლი გინახავთ! ხლუსტის გულისათვის
ერთი წელიწადი ტურმაა?! ნეუჟელი ქვეყანაზე ზა-
კონი არ არის?! არა, ეს „ბოხოხოლუსტი“ რაღა ჯან-
დაბაა კაცო! კაცმა ცხრა ენა ვიცი და რუსულისთა-
ნა წმინდათ ერთი არ ვიცი, მაგრამ მე ეს „ბოხო-
ხოლუსტი“ ჩემს დღეში არ გამიგონია რაღა! ნე ლა-
ვარიტი მნოგოვო, ვოზმიტი ევო ტურმაო, დაიყვი-
რა სულიამ. ვეებწკები: ლუბეზნი სულია, ვსიაკი
ღრუბერნატრი ი მინისტერი რაზნი კარტი იგრაიტ,
ემუ ნიჩავო ნი გოვარიშ, ა მენე ბედნი ტიგრანუ
ზა კაკოი ნიბუდ ხლუსტ აღინ გოდ ტურმა? მალ-
ჩიტი, დურაკო, დაიყვირა და მითხრა: „უბარაისა,
ატო ია ეშო აღინ გოდ პრიბავლუო“, ეხ, ენა ჩა-
ვიგდე. რაღა, რას ვიზამდი. ვიფიქრე, ამან რომ
ასე სრაზუმ წელიწადები მიმატოს, კარტენი რაბო-
ტამდის ამიყვანს მეთქი და ისეე გავჩუმდი, მეტი რა
ჩარა მქონდა. ამამიდგა გვერდში პრისტავი, გამიკე-
თა ბადრუქკი, თითქოს ერთი ძალიან ქორფა ბა-
რიშნა ვიყო და ისე ჩამამიყვანა სულიდან. თურმე
ბატონ სულიასთან იმიტომ მეარმიყებოდა, რომ კა-
ცის აბიჟაიტის ნება არ ჰქონიათ პრისთავებს და
ეშინოდა სულიასი. როგორც გამამაცილა თუ არა
სულის ეზოს, ერთი ისეთი პანდური ამამკრა, რომ
კინალამ ნათლუხში ვადამავდო. მერე ვადამცა აკა-
ლოშნიკს და გოროდოვებს, რომლებმაც წამიყვანეს
ვირის აბანოში.

ახ, ერთი უნდა ვნახავდე სადმე იმ ჩემ მამჩი-
ვანს, რომ ცხვირი კეფაზედ მივაკრა და ელენთა
ვადმოვადებინო. არა ის სულია, ის ბარიშნების
პრისედატელი დამწკათ რომ ყვიროდა: „მალჩიტი,
მალჩიტიო“, ერთი უჯაჰვოთ უნდა ვნახო სადმე,
რომ ისე გაუთქვიფო ის გულ-მუცელი, რომ პაგრო-
მი და რეგოლიუცია გაუჩინო შიგ, მაგრამ სად და
როდის?!.

გოგია.

ქალაქის „ტრამვაი“

საქმეზე მიმეჩქარებოდი დილით. ჩავიბრინე ჩვეულებრივ ადგილს, სადაც ვაგონები ჩერდება და უყურებ, როდის ჩამოივლის ჩემი ვაგონი 20. კარგა ხანს მომინდა ლოდინი. ჯერ ვიფიქრე: უეჭველია კონდუქტორი პლათფორმაზე მდგომ მესამეტე მგზავრს ევაჭრება—ქვეით ჩადი, მეტი ხარო, მგზავრი კი ჯიუტობს არ ჩავალ, მეჩქარებოა.

იმდენ ხანს ველოდი ვაგონს, ფეხით რომ წავსულიყავ, უკვე მივიღოდი სამსახურში. მერე ვიფიქრე—იქნება გაფიცვაა?.. ჰო, მართლა! ტრამვაი ხომ ქალაქის ხელში უნდა გადასულიყო... იქნება გადასცეს კიდევ ბელგიელებმა? უეჭველია გადასცეს. ბელგია ხომ ნემეცებმა დაიპყრეს და დაწიოკებულ ბელგიელებს რალა ჩვენი ტრამვაისა სცხელათ.

კოტა ხანს დაეცადა და მერე მოწიწებით მივმართე იქვე მდგომ პოლიციელს.

— ბატონო, გოროდოვოი! თუ შეიძლებაოდეს, მიბრძანეთ, რა აშბავია დღეს რომ ტრამვაის ვაგონები არა ჩანს? რა მოხდა?

პოლიციელმა კაკვირვებით შემომხედა.

— სადაური ხართ?

— ქალაქელი.

— და მერე არ იცით, რომ 15 მარტიდან ტრამვაი ქალაქის გამგეობას გადაეცა?

— მერე?

— მერე და მერე. მას აქეთ ტრამვაის ვაგონები შუადღის 12 საათზე გამოდიან. საცა პირველი ვაგონი ჩამოივლის.

მართლაც მალე ჩამოიარა პირველმა ვაგონმა, მაგრამ ჩვეულებრივ ადგილას არ გაჩერებულა და ისე ელვასავით ჩამიქროლა, რომ პოლიციელმა ძლივს მოასწრო „ჩესტის“ მიცემა.

ვკითხე პოლიციელს:

— რა აშბავია? „ჩესტი“ ვის მიეცი? ან რატომ არ გაჩერდა ვაგონი?

— ვერ იცანით? ვაგონში ისხდენ: თვით ვალავა ხატისოვი, მისი თანაშემწე არგუთინსკი და უპრავაში მოსამსახურე თვრამეტი არგუთინსკი. ეგ ვაგონი არსად არა ჩერდება, პირდაპირ ქალაქის გამგეობამდე მიდის.

კოტა ხანს შემდეგ ჩამოიარა მეორე ვაგონმა. არც ის გაჩერდა.

— ეგ ვაგონი უპრავაში მოსამსახურეთათვის არის. სამსახურში მიეჩქარებიან და იმიტომ არა ჩერდება ვაგონი. არც კონდუქტორია შიგ, რომ ბილეთები გაყიდოს. ქალაქის გამგეობის მოსამსახურენი მუქთათ დადიან.

— ყველანი მუქთათ დადიან?

— დიაღ. ტრამვაი ხომ ქალაქისა და რა ქკუაა ქალაქის გამგეობის მოსამსახურეებმა ფული გადაიხადონ ისევ ქალაქის დახლში არ უნდა მივიდეს ფული?

— სულ რამდენი მოსამსახურე ჰყავს ქალაქის სამმართველოს?

— ორი ათასი კაცი.

— ყველანი მუქთათ დადიან?

— ყველანი. და არა მარტო თვით მოსამსახურენი, მათი ოჯახობაც ყველა მუქთათ დადინ. რა ქკუაა, რომ ფული იხადოს? ხომ ისევ ქალაქის დახლში...

კიდევ ჩამოიარა ვაგონმა და არც ის გაჩერდა.

— ამ ვაგონით კონდუქტორები მიდიან ერენის მოედანზე, იქიდან ფასიანი მგზავრები წამოვლენ.

მომწინდა ცლა და ფეხით წავედი. გზაში დამეწია ერთი ვაგონი, ჩამიქროლა და ჩემ თვალწინ გასრისა ერთი მოხუცი.

მიცვალებული ავტომობილით მისვენეს სამკურნალოში საექიმოთ.

ქვემოდან მეორე ვაგონმა ამომიქროლა და ერთი ახალგაზდა კაცი გასრისა. ესეც სამკურნალოში მისვენეს.

შემებრალა ქალაქის გამგეობა და მივმართე ერთ ნაცნობს:

— საბრალო ქალაქის გამგეობა!

ესე თუ სრისა ტრამვაიმ ხალხი, ვინ იცის რამდენ ფულს გადაიხდის გას-

რსილთა ქირისუფლები სასარგებლოთ.

ნაცნობმა ჩაიციხა.

— ნუ გებრალეხათ. ქალაქის გამგეობა არაფერს იხდის ტრამვაისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ. ყველა მოვალეა თავის თავს გაუფრთხილდეს.

ახალმა წესებმა გამაკვირვა. თურმე ქალაქის გამგეობამ დითხოვა საკუთარ ტრამვაის კონდუქტორები. ვატმანების დათხოვნაც უნდოდა, მაგრამ მოუხერხებელი შეიქნა.

გამიკვირდა. ნეტა ვინა ჰყიდის ეხლა ბილეთებს. თუმცა მე არ მეღირსა ტრამვაით სიარული, მაგრამ ასე მითხრეს—ეხლი ახალი წესებია. ვისაც ტრამვაით სიარული უნდა, წელიწადში ათასი მანათი უნდა მიართვას ქალაქის გამგეობას, მიიღებს მოწმობასა და ნება-რთვას—მაშინ უნდა იაროს ტრამვაით, როცა ვაგონში არ იქნება არც ერთი მოხელე ქალაქის გამგეობისა და არცა მეუღლე მისი, არცა შვილი, არც და, არც ძმა, არც მამიდა ან დედა და არც სიძე-სიმამრი.

ეს წესი ძლიერ საკვირველ წესად მივიჩნიე, მაგრამ საიდუმლოება ძლიერ მალე გამომჟღავნდა. ასე მითხრეს: ძლიერ კარგი წესია. ათიოდე წლის შემდეგ მთელი ქალაქი დაუნათესავდება ქალაქის გამგეობის მოსამსახურეებს და მაშინ ყველანი ტრამვაით ივლიან უფასოთ.

უნდა მოგახსენოთ ეს წესი არაფრათ მებიტნავა. დიდ ხანს დავდიოდი ფეხით, მოვიქანცე და გავჩერდი ქვა-ფენილზე. ჩამოიარა ვაგონმა, გადასცდა ლიანდაგს და დამეტაკა... ვაიმეს დაძახება ვერ მოვასწარი და... გამომეღვიძა.

მადლობა ღმერთს... სიზმარი ყოფილა.

გამოველ ქუჩაში. ტრამვაის ვაგონები ჩვეულებრივ დადიან. მადლობა ღმერთს. გაუმარჯოს ღმერთმა დაჩაგრულ ბელგიელებს...

გეშაკის ფეხი.

ბელეფონი

— ქვეშაბრტყლად აღსდგა, ჩემო კირილე... შე არ მოუკვდევ ჩემს თავს, კაი დროება გავატარე კი არა ცოლმა ზაფი კინელამ გამიხეთქა... რაფა, რეიზა ძამია, ღვინო ვერ ვიშონე და „ვოტკა“, კვერცხი ვერ ვიყიდე და ბატკანი და ისე აღდგომა გინდა იყოს და გინდა არა... თითო ბატკანს რვა მანათ ნაკლებ არ ყიდდენ და რვა მანათათ ზოგიერთი მოსახლე კაცი თლათ არ ღირს... მეტი გზაი არ მქონდა, ისევე უწყობურტე დილა ადრიანათ „ვიზიტებზედ“. ჩემს ცოლს დაუბარე, გაჩერდი გარეთ და თუ ვინმე მევიდეს ასე უთხარი: ჩემს ქმარს მოუვიდა ამხანაგები, ერხანს სვეს, იქვიფეს და მერე ძალით წეიყვანეს თქო... კი, მშვიერი არ დავრჩენილვარ, მარა სადაც მივედი „სტოლი“ პაწე ყოლგან შელანძლული დამხვდა. ზოგი უკვერცხოზაზე იხდიდა ბოდიშს, ზოგი „ვოტკაზე“ და ზოგი ბატკანზე, მარა ერთ ოჯახში ქე იყო „სტოლი“ გვარიანი გაწყობილი და მეც იქინე შევაჩერე ჩემი „ვიზიტი“. მასპინძელი ხშირათ მიმიშვერდა ხელს „ბლოულზე“ მიირთვი შინაური ბატკანიაო, მარა ათას ხატზე დევიფიცავ, რომ

ტყულს ამბობდა, რაფაც შე კიტაიის ბოგდინხანი არ ვყოფილვარ, ისე იგი ბატკანი არ ყოფილა. მართალია, თავი და ფეხები არ ქონია, მარა გემოით მივხვდი, რომ კიკანი იყო... ჰო, და ავაშენა ღმერთმა, აგი ყველა ვაჭრების და ჩარჩების საქმეა, ხომ გაგიგონია: „სოფელი ვნახე უძალლო შით გვეიარე უჯობოვო“. რას ამბობ კაცო, რომელი ნიხრიაო? მაგ შენ სიტყვებზე იცი რა მაგონდება? მოძრაობის დროს გურიაში ჯვარის დაწერაში ხუცეს სამ მანათზე მეტს არაკაცი არ აძლევდა. სწორეთ იმ ხანებში ერთმა ჩემმა მეზობელმა დეიწერა ჯვარი, ხუცეს სამი მანათი ძლია და უთხრა: მამაო ეხლა ერთობის ძალით მეტი არ გეკუთვნისო. მამავ და შეილო, მეც ერთობის კაცი ვარ, მარა ჯვარსაწერი კი თუ მანი უნდა მომცეო... აქანეც ისეა ძამია, ნიხრი ოცდა ათი გზობა და აწესეს, მარა ვაჭრები მაინც კულის რიკამდე გვაძრობს ტყავს... შეილოლობით ჩემო კირილე, შეილოლობით და თუ დროი დავიგრჩქნ ხანდისხან და მიწყირუნე შე კაი კაცო.

რ. ჯიბილ.

ნაჩილი მამა ფუჟუტიკას

რაც მე „მათრახში“ ჩავსწერე შენი ყოფა და ქვეყანი, (თუმც ვერ ავსწერე სრულათა შენი ზნეობა ყველანი). მას შემდეგ, ვაგლახ, ავტყედა თავის ფხანა და ხველანი და ეძებ დამწერს, — რათ გინდა პეტრე არის თუ ლევანი? თავი რათ იცან ფუჟუტიკეთ თუ შენ არ შეგეგებოდა, მისი უზნეო ქვეყანი შენ ხომ არ წაგეცხებოდა? (არ გეცნა თავი, ნამუსი ხომ არსად გაგექცეოდა). პილპილი რომ არ გეპამა არც პირი აგეწვებოდა. ბრალს ნუ სდებ სანდროს ტყვილათა, ის აქ არაფერ შეაშია, მესტვირობა იმისი საიდან მოგდის თავშია?

რომ გამომეღავენდა წერილით შენი ზნეობა ხალხშია, გეწყინა? — ადრე გეფიქრა, ეხლა არ მოგდის კვეაშია? (სიმათლე არის მულამა „ბერი ქედანის“ თქმაშია). ხელ-მარჯვედ რომ ვერ გადაგკარ ზურგზე მათრახის წვერია, განა იმიტომ მეძღური, იმიტომ გამიწყურია? გთხოვ მაპატიეო, მამაო, ჩამობერტყე წვერია. (შეცოდებისა შენდობა სახარებაში სწერია). შენც, ვით მორწმუნემ ღვთისსამა მტკიცეთ დაიცე მცნებანი, შევლიდე მოყვასს ქირშიდა, არ მიაცენო ვნებანი. გეყოფა, აწ მოიშალე უზნეო ყოფა-ქცევანი, თორემ იგემო კვლავაცა ზურგზე მათრახის ცხებანი.

ბერი-ქედანი.

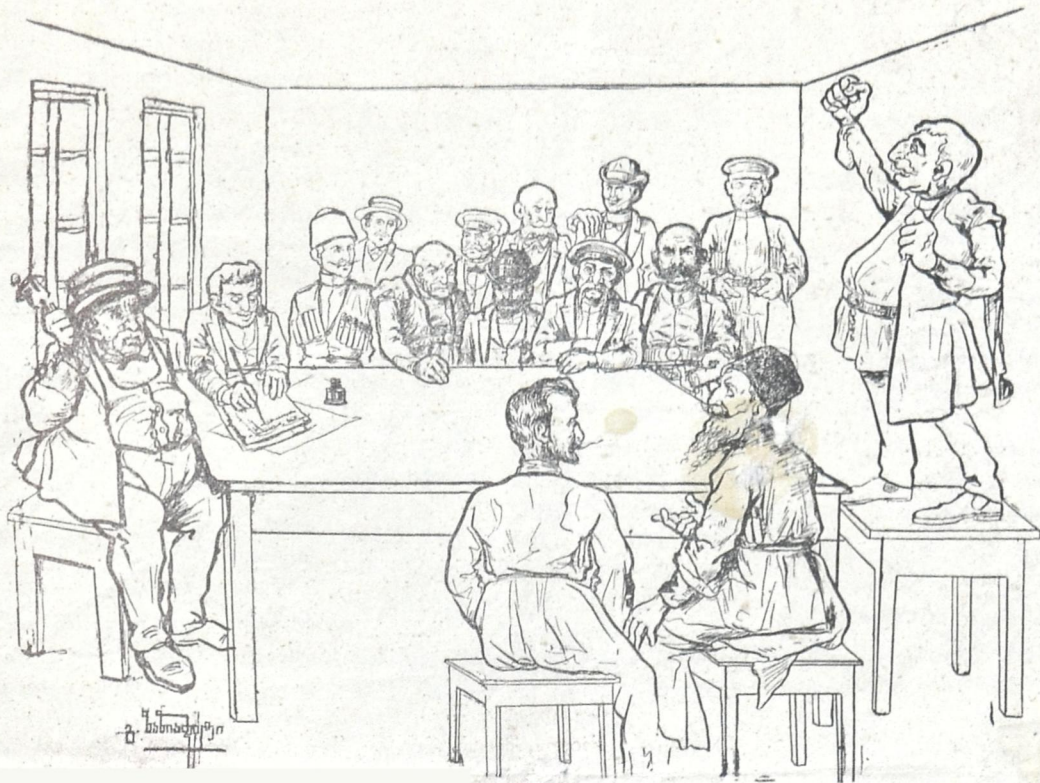

მათრახი

(ძღუნათ ზოგ სამტრედიელ ვაჭრებს) „რასაც მოასწრებთ თქვენი, რაც არა დაკარგულია, თქვენი სინდისი, ნამუსი, მხოლოდ ფული და ფულია“.

დასტკბით, დასტკბით, ინეტარეთ დრო დაგიდგათ შესაფერი, ვან დაგიშლით, მამა-სისხლათ გააძვირეთ ყველაფერი! ნუ დაზოგავთ საწყალ გლეხებს, დააბჯინეთ ყელზე დანა; თქვენთვის არის გაჩენილი დასაქცევი ეს ქვეყანა. ომის ველი სისხლით ირწყვის, სოფელია დამშეული, თქვენ კი ამით ისარგებლეთ ჩაიჯიბეთ ბლომათ ფული!

ვანკრების თათბირი საქონლის გაძვირების შესახებ.

მ. მ. მ.

დე იტანჯონ ქერი-ობლებმა
დე იძახონ: მშია, მშია?!
მერე რაო მეტყვიო, გოგი
ან სპირდონი რა შეაშია?

ან თუ რამე დააშეა
ფელხაზიჩმა ისილორემ,
იოსებმა, ან კაცაძემ,
ან ტიონმა ან მეორემ?

ყური მიგდეთ, კრება ვნახე
ამათ მიერ მოწვეული,
და თათბირი ვაემართათ
საქმიანი, მეგობრული.

კახელ გურულ „ორატორი“
დაბის დიდი მოამაგე,
დადგა ფეხზე და ალალო
მქერ მეტყველი თვისი ბაგე:

„ბეტუვით ამაჲს თქვენ შეგობარნო,
საქმენი ჩვენნი ცუდათ არიან,
გონსუ მოვიდეთ თორემ შემდეგში
დაპერწმუნებით იქნების გვიან.

აჲს გავიკე განუზრახვენი
კაპურაციის დაარსებანი,
და თუ ეს მოხდა, დამაჯერებოთ
დაჯილუშებით უკვლავ დამერთმანი.

— მართალია დასძახეს ერთმანდა,
უნდა ვგებოდეთ ბოროტებსო,
თორემ გლეხები გაგვაკოტრებენ
დაიტაცებენ ჩვენს ქონებასო.

— მეცა ამას მოგახსენებდით
აბა სდა აქეთ მაგათ ზრდილობა,
ან რა იციან ჩვენი საქონლის
მოტანილობა-დაჯდომილობა!

ეს სთქვა გიორგიმ, მუისვე დადუმდა
სიღორ ფელხაზან წამოდგა ზეზე,
იწვალ-იტანჯა, „აღსტორა“,
ბეური იუბუდა მშრომელ-გლეხებზე.

ურჩევ გლეხებსო, დავაჯერებო,
რომ ცუდი არი კაპურაცია,
თორემ დამერთმანი ჩვენს დაბაში
დაილუშვისო ვაჭართ ნაცია“.

და გაიყვეს იმათ შორის:
სიღომ გლენებს მიაშურა,
აქ ვაჭრებში დატრიალდა
გაიძვერა გოგი, ტურა.

და მისი შეესძახე: გაუმადლარნო,
ალარა ზოგავთ სოფელსა განა?
რომ მათ მოსტაცეს დღეს მარჩენალი
უნდა შექამოთ მთელი ქვეყანა?!

გავატაკუნე მათაზის კული,
გამოვიჩინე მკლავისა ძალო,
და თავ-მომწონე „ორატორები“
გადადიოდენ სულ ყირამალა.

ალი.

„ოსია“ და „სოსია“.

„ოსიამ“ უთხრა „სოსიას“:
დღე მადგას მეტად ცუდიო,
(სასტიკი, დაუნდობელი,
როგორც ვაენი სულ-ო!)
თავზედ მანდილი დამადვეს,
(ალარ მახურავს ქუდიო)
და ვერც ხმას ვიღებ შიშითა,
(ამოვიძუე კულიო!).

მათაზი გამკრეს გვერდებზედ
(ახალი, თანაც ძველიო!)
ამ ჯოჯობეთის ჭინკებმა
ლამის მომტებონ წელიო!..
მეგობარს გაჭივრების დროს
უნდა შეუწყო ხელიო...
მიშველე რამე „სოსიავ“,
შენს დახმარებას ველიო.

„სოსიამ“ უთხრა „ოსიას“:
 ნეტა შენ რაღას ყვირიო!
 (მე რომ მათრახი მომარტყეს
 ვერ გაუძლებდა ვირიო),
 მაგრამ ხმას მაინც ვერ ვიღებ,
 (აკონილი მაქვს პირიო),
 მხოლოდ კი, შეუშინვევლად
 დღეი და ღამე ვტირიო!

შენც თუ მოგარტყეს მათრახი
 საქმე უქნიათ კარგო,
 (გაიძვერა ხარ, ყაჩაღი
 ციმბირში დასაკარგო).
 მაგრამ მე რაღას მერჩოდენ,
 რომ არ ვარ შენი დარგო!
 (მე სამოთხისა განძი ვარ,
 შენ — ჯოჯოხეთის ბარგო).

„ოსიამ“ უთხრა: „სოსიავ“!
 შენ კი შეგირცხვეს თავიო.
 (ნეტავი სულიც ამოგდგრეს
 მე არ ჩავიცვა შევიო!)
 ბარემ გაგიხმეს შე ჩარჩო
 ეგ პირი, ანაკრავიო,
 მე რომ ყაჩაღს მეძახი,
 განა, შენ კი ხარ კრავიო?!

„სოსიამ“ უთხრა: მაშ კარგი,
 რაც ვითხრა დამიჯერეო,
 (ორთავე მოღვაწენი ვართ,
 უნდა ვიშრომოთ ჯერეო).
 ეშმაკებს ზურგი ვაქციოთ,
 (პირჯვარი დაიწერეო),
 მე ხალხში „სოდნას“ შევიტან,
 შენ — „მეთაური“ სწერეო!..

ვაი „ოსია“-ს „სოსიას“
 და მისებრ მანვე კაცუნებს,
 ვისაც რომ ჩვენი მათრახი
 გაჰკრავს და გაუტკაცუნებს.

ეშმაკეული.

„შენ ხარ სუვეელა“

ამ სათაურით გამოვიდა „შედგენი-
 ლი და გამოაცემული წიგნაკი ილი-
 კო რუსსელისა.

მადლობა დემეტოს. ჩვენს ქვეყანას
 ერთი მგოსანი კიდევ მიემატა. ძნე-
 ლი არ არის იმის გამოცნობა, თუ
 ვინ გახლავთ ეს ხალად მოვლინე-
 ბული მგოსანი. წიგნაკს ჩართული
 აქვს მგოსნის სურათი და ქვეშ აწე-
 რია: ილიკო რუსსელი (სავიცი).

სურათი გვაჩვენებს, რომ ილიკო
 რუსსელი ჯერ სულ ახალგაზდა კაცია,
 უწვერ-ულღვაშო. ახალ-გაზდა კაცს და
 ისიც მგოსანს, რაღა თქმა უნდა,
 ქალი უნდა უყვარდეს. მგოსანი რუს-
 სელიც „შეყვარებულია“. მაგრამ მას
 ერთი ქალი არ უყვარს. ეს ხომ ყვე-
 ლას შეუძლიან. მგოსანს უყვარს სა-
 ზოგადოდ ქალები და არა ერთი ქა-
 ლი. უყვარს მარგო, რომელსაც
 უძღვნის აკროსტიხს, უყვარს დარო,
 რომელსაც უძღვნის ლექსს „შუა
 ღამე“, უძღვნის ლექსს სოფიკოს,
 უყვარს ქეთო, ლექსს უძღვნის კა-
 ტოს და გარდა ამისა, როგორც ლექ-
 სებიდანა სჩანს, კიდევ მრავალი სა-
 ტრფო ჰყავს. ვინ მოსთვლის?!

გნებათ დასტკბეთ რუსსელის ლექ-
 სით?

ბატონი ბრძანდებით. ერთ ლექსს
 წაგაკითხებთ.

„17 ენკენისთვე“

(გუძღენი სოფიკო აბ—ძეს)

მთვარემ პირბადრემ — მე დამანახვა,
 ყურმა მასმინა ტკბილი ჰანგები,
 მე გაშტერებით ვიდექ ქვეებრივ,
 თავს დამფრინავდენ გუნდათა მტრები.

თითქოს ღულუნით ყველა მასმენდა,
 რომ შენ სახელის არს დღეს წოდება,
 მე-კი უბედურს მთლად დამეკარგა
 ყოველი ხსოვა და ზედ გონება.

რა-კი აგრეა; იქვე დიდებათ!..
 მაგ შენს სახელსა უძღენი ჟამიერს,
 რომ მაგ თვალებმა — გზა გაგინათონ
 შენ სამშობლოში, მხარე ამიერს!..

* თუ რომელსამე სოფიკოს მოსწონს
 მგოსანი რუსსელი, ამ ლექსს ზეპი-
 რად დაისწავლის, სურათს ამოსჭრის
 წიგნაკიდან და საწოლ ოათახში მი-
 კრავს კედელზე.

აბა დააკვირდით ამ ლექსს, რა
 მოხერხებულად არის დაწერილი:

„მოვარემ პირბადრემ — მე დამანახვა“.
 ნამღვლილი შარადა. გამოიცანით,
 რა დანახვა მთვარემ მგოსანს? ნიძ-
 ლეგსა ვსდებ, ვერ მიხვდებით, რად-
 განაც თვით მგოსანი არას ამბობს
 რა დანახვა პირბადრემ მთვარემ? რა-
 ლაც უცნაური და საშინელი რამ
 უნდა დაენახებინა მგოსნისათვის,
 ისეთი საშინელი რამ, რომ მგოსანი
 გაშტერებით იღვა ქვასებრივ და
 თავს დაფრინავდენ გუნდათა მტრე-
 ბი. მერე რას ერჩიან მგოსანს ჯერ
 ეს პირბადრემ მთვარემ და მერე ეს
 გუნდათა მტრები? საკვირველია სწო-
 რეთ... მთვარეს მგოსნები „დამწვართ
 იმედს“ უწოდებენ. და მარტო ამ
 ახალ მგოსანს შემოსწყრა მთვარემ და
 დანახვა ისეთი რამ სახარელი, რომ
 მგოსანი ქვეებრივ გახდა. ეს გუნდათა
 მტრები რაღას ერჩიან? ეს შარადა
 ადვილი გამოსაცნობია: რუსსელს
 დავიწყებია, რომ „17 ენკენისთვე“
 სოფიკოს სახელ წოდების დღეა. მო-
 ლი და ნუ გაუწყრები მგოსანს, რომ
 ეს დღე დავიწყდა.. მე კი მგონია,
 რუსსელს ეს ეპატიება, რადგანაც
 უბედურს მთლად დამეკარგა „ყოვე-
 ლი ხსოვა და ზედ გონება“. რაღა
 საკვირველია, რომ ხსოვა და გონება
 დამეკარგული მგოსანი სოფიკოს სა-
 ხელს უძღვნის „აბაჟის და აბაჟის...“

ერთი კარგი ლექსიცა აქვს რუს-
 სელს: შუადამაჟა. (დაროს უძღვნის).
 შუა ღამეს მგოსანს აბა რა დააძინებს?
 ხედავს, რომ

„შორს, შორს მოსჩანს — თვით ალა-
 ხანი,
 რომელსაც სძინავს — ძილში-კი ჰლე-
 ლავს“.

ძილში ღელვა ცოტათი ძნელია,
 მაგრამ რას არ მოახსრხებს თვით ალა-
 ხანი, თუ მგოსანმა მოინდომა. ბ-ნი
 რუსსელი თვით ფოთლებსაც აძინებს
 ხეებზე. არა გჯერათ? წაიკითხეთ:

„მთლად არე-მარე — მიყუჩებულა,
 ტყეში ფოთლებსა ხეებზე სძინავთ
 ჰაერი მქრალა! მიგუბებულა!..“

არ ვიცი, ტყეში ფოთლებსა ხე-
 ებზე სძინავთ თუ არა. ვიცი, რომ
 ქათმებსა სძინავთ. მაგრამ ეს მიგუფ-

ბებული ჰაერი როგორია!.. მივუე-
ბებულ ჰაერში, რაღა თქმა უნდა,
გაისმა ბუღბუღლის სტვენა და რა
მოხდა მაშინ... ვერ იტყვის ენა...
მგოსანი სწერს...

„და რომ ვიწერე პირველი სამჯერ
შენ მომჩვენე ძვირფასო შენა“.

კარგი რომ სამჯერ იწერა პირვე-
ვარი... ოთხჯერ რომ დაწერა, ვინ
იცი სოფიკოს მაგიერ ტყეში და
ისიც შუა ღამისას რა მოეჩვენებო-
და? ხომ მოგვხსენებთ, ტყე სასევა
ქაჯებითა და ქინკებით.

კიდევ ბევრი ხელის ხელ საგოგმა-
ნებია... მარგალიტებია რუსსელის
მი... და გამოცემულ
წიგნა... ამ მარგალიტებს
ამოკრ... არ უნდა? თუ არ მოგეწ-
ყინებთ, ზოგიერთებს მოეძებნა:

„შენ ხარ არწივი,
თავზე დამწივი.
შენ ხარ „ბუღბუღი“ —
ჩემი სულდგმული“.

თავის სულდგმულ ბუღბუღს მგო-
სანი მუდამ ფრჩხილებში სვამს. რა
დასაშავა საბრალომ?

ჯერ ბუღბუღი გალიაში არავის
ჩაუსვამს და რუსსელს სულ ფრჩხი-
ლებში ჰყავს ჩასმული.

მგოსანი ეტრფის:

„მაგ ლოყებზედ აქა იქ ფანტულს —
პატარა-პატარა მშვენიერ ხალებს“...
„წაველ, შორს წაველ — სულ სხვა
ქვეყანას;

ვფიქრობ: — იქნებ ვაგზდე რამეა?“
„ან რა ვიცოდი, რომ ეგ კბილები
ლამაზია — ოქროს ტუჩებში“...

რა არის მგოსნის გემოვნება?!
ბებია ჩემს ორი კბილი აქვს ოქრო-
სი. რო იცინის, ამ ოქროს კბილების
დანახვა არ მომწონს. ოქროს ტუჩე-
ბი რომ გაიკეთოს, რუსსელის გარდა
ვის მოეწონება?.

ბოდის ვინდი. ერთი ლექსიც
რუსსელისა: „რა ვარ, რისთვის ვარ,
რა უნდა ვაკეთო!“ ბუღბუღი
სტვენს, ტყე ამწვანებულა, მინდო-
ველი ბუნებას ეტრფის და

„შიგ, შიგ მოსიმის შაშვის ქახუხი!
დათვის ღმუილი,

შეერთებული მათ ხმასთან ერთად
ძაღლის ღმუილი.

და მე არ ვიცი — რა ვარ, რისთვის
რა უნდა ვაკეთო?
რიომე მანიშნე მომეც პასუხი, ძლიე-
რო ღმერთო!“

ჩემი აზრით, რუსსელს შეუძლიან
ორი გზა აირჩიოს: ან დათვისა და
ძაღლის ღმუილს თვისი ლექსები
შეუერთოს. მშვენიერი კონცერტი
გამოვა... ან არა და... ყველაფერს
ისა სჯობია, რომ ლექსებს თავი და-
ანებოს და სხვა ხელობა აირჩიოს.

ჭინკა

არჩევნები

(თფალიის ნოქართა კლუბში)

ჩვენი ნოქრების პირველმა კლუბმა
შარშან უეცრივ ფერი „იცვალა“
და უღმობელომა შავმა სიკვდილმა
ამ ქვეყნათ ყოფნა აღარ აცალა...

ტერ-გეურქებმა, კარაკაშებმა
ყოფილ „სტარშინებს“ შემოუთვალა:
აწ ხომ გაიგეთ, ჩვენი გვექანია
კლუბის „საკეტი“ საკმაო ძალი.
რად გავვაშავეს არჩევნების დროს,
შავმა კენჭებმა თეთრს რად დასძალა?
იმისთვის მოხდა, რომ თქვენი კლუბი
მოულოდნელად გარდაიცვალა...

როცა გაიხსნა მეორე კლუბი
„კომერციულად“ წოდებულია,
იქ არა სჩანდა ტერ-გეურქოვი
და კარაკაში „დიდებულია“.

არჩევნების წინ წევრად შემოძვრა
ტერ-გეურქოვი, როგორც მელია,
და მოინდომა მან „სტარშინობა“
ყუთი დაიდგა უეჭველია.

შეჭკრიბა თვისი ამქარ-დამქაში,
დაიწყო ჩუმი „აღიტაცია“,
მათ დაუმტკიცა, რომ ტერ-გეურქა
პატიოსანი, კარგი კა(

შეიქნა კენჭის რიხინ-რიხინი
ტერ-გეურქისი გაივსო ყუთი,
როცა დასთვალეს სულ შავი იყო,
თეთრი აღმოჩნდა ოთხი თუ ხუთი.

გახმეს, დამიწდეს იგი მარჯვენა,
რომელმაც შავი კენჭი გასთალა
და ტერ-გეურქას „სტარშინობისა“
სკამ-სავარძელი გამოაცალა...

ზენათობა.

გამოცანა

(გურიისათვის)

ის ვინ არის ქმარიანმა
ყაჩალი რომ შეიყვარა, —
და თავის ქმარს — ჯეელ ბიქსა —
გულში დანა გაუყარა?!
ამის გამო თავის რძალი
გალახა და გააშწარა?!
აბა მითხარ თუ იცანით —
ოღლა ქვია თუ თამარა?!

ამ როსკაპს რომ ხელს უწყობდენ,
ისინი კი ვინლა იყო?
თუ გაიგოთ, ჩქარა მითხარ,
აღათია თუ ლიზიკო?!

ბზიკაძე.

დეპეშები

ჩოჩხათი. უზნაურ თ-ს მეთაურო-
ბით შემდგარი შანტაეისტთა ორგა-
ნიზაცია ჩაფლავდა.

სუფხა. ივანე და მისი აფერადე-
ბული პარტია დიდი მოხარული იყ-
ვნენ ფაშობის მიღებაზე, მაგრამ
დრონი იცვალენ და ივანემაც ვახ-
ტანგის ვირივით ჩამოყარეს ყურები.

კუდიანი.

1915/3

არდაგანი. გავრეკეთ თათრები თუ არა, დავაარსეთ „სოციალიზმი“: შენი სახლი, ჩემი ოდა, იმის ნა-ლია, ამის ბედელი სულ ერთია სა-დაც გავჩერდებით.

შენი ძროხა, ჩემი ხარი, იმის ცხვარი, ამის თხა - სულ ერთია ერთ ქვაბში იხარშება.

შენი გაზეთი, ჩემი ჟურნალი, იმის წერილი, ამის ამანათი სულ ერთია ჩვენს ფოსტაში ვინც წაიღებს.

ცხენოსანი, ფეხოსანი, ქართველი, რუსი აფიცერი - სულ ერთია, ერთ-ნაირათ დასდევნ „სესტრიცები“.

ჟურნალისტი

წერილი რედაქციას

ბ. რედაქტორო! გთხოვთ ადგილი დაუთმოთ ამ წერილს, სოფ. მარტყოფიდან მოწერილ ამბის საპასუხოდ, რომელიც იყო მოთავსებული თქვენ ჟურნალის მე-ნ ნომერში.

როგორც ეტყობა კორესპონდენტი მართლა ძალიან ენა წყლიანი და ხუმარა იუმორისტი ყოფილა, რომ სიმართლესთან ახლოს იყოს. მისი მოწერილი ამბავი უფრო გამოცანაა, რომლის გამოცნობა თითონ მისთვის მიმინდვია, გასამრჯელოთ მიიღოს ჩემგან რაც სამოა ყულაბე-ბიდან მიმითვისებია სულ უკლებ-ლივ. ჯილდოს ვარდა ავტომობი-ლით ვპირდები სეირნობას, სადაც კი მოისურვებს. თუ არ აიხსნის ამ გამოცანას, მაშინ იძულებული ვიქ-ნები სხვა საშვალებას მივმართო.

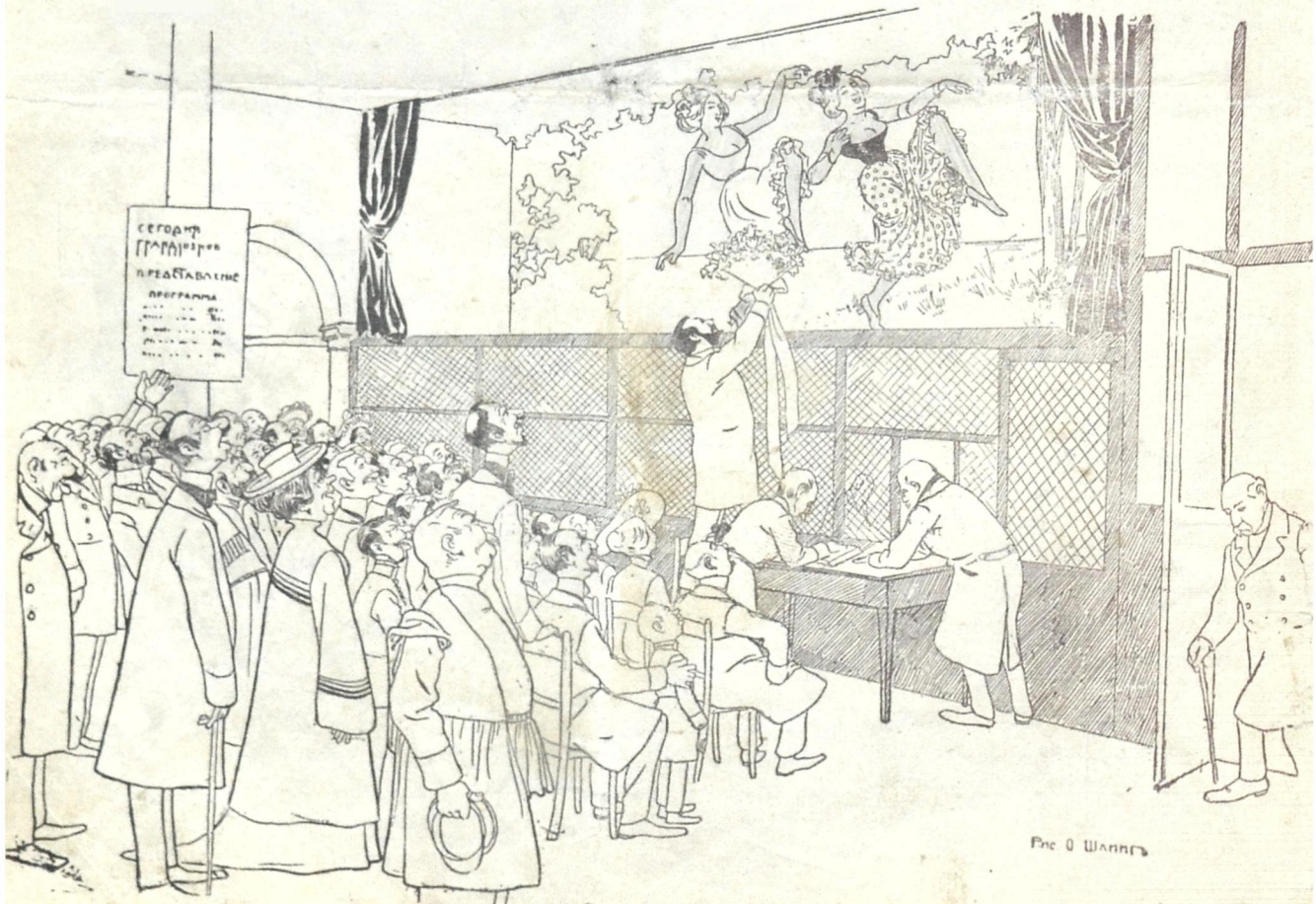
მღვ. ა. ეპიტაშვილი.

დიდის სიამოვნებით ვეთანხმები მაღლაკის მეაფეთიქე ბ. მ. ფ. ნიჟარაძეს გავყვე სამედიატორო სამართალში, იმ პირობით, რა პირობებშია თითონ მიწევს. ჩემის მხრით მედიატორეთ ვასაულებ ბ. ბარნაბ ვახუშტის ძე ნიჟარაძეს. მხოლოდ გარჩევა უნდა მოხდეს არა ადრე აპრილის დამლევ რიცხვებისა, რადგანაც მანამდე დრო ნებას არ მძლევს დავესწრო და დასამტკიცებელი საბუთებიც წარვადგინო.

ს - ნი.

რედაქციისაგან.

ვაცხადებთ, რომ „მთარახის“ მე-ნ ნომერში მოთავსებული მესტიერული (ახალ-სენაკისათვის) არ შეეხება იულონ ერასტისძე ჭკოდუას, რომლის კაი-კაცობა ცნობილია მთელ ახალ-სენაკში. ის შეეხებოდა ისეთ ჭკოდუას, რომლის ავ-კაცობა მხოლოდ ეშმაკებმა იციან.

ჩოხი შალონი

ამ ჩვენს თბილისის ფოსტაში, ვილაკა ეშმაკეუ შემდეგში ხაღხსა ლოდინით აღარ ჩამოვძინება,